



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllawiau ar gyfer presenoldeb yn yr ysgol a gwylliau crefyddol 2026 a 2027

Cynulleidfa

Yr holl weithlu addysgu, llywodraeth a phartneriaid cenedlaethol, gan gynnwys consortia addysg rhanbarthol, awdurdodau lleol a chyrff llywodraethu.

Camau i'w cymryd

Dim – er gwybodaeth yn unig.

Rhagor o wybodaeth

Dylid cyfeirio ymholiadau ynglŷn â'r ddogfen hon at:

Cefnogi Mynediad i Addysg

Y Gyfarwyddiaeth Addysg

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

E-bost: CMIA.SATE@llyw.cymru



[@LIC_Addysg](#)



[Facebook/AddysgCymru](#)

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Gymraeg.
This document is also available in Welsh.



ISBN digidol **978-1-80853-237-5**
© Hawlfraint y Goron Mawrth 2025
WG51100

Cynnwys

Canllawiau presenoldeb Llywodraeth Cymru	1
Diwrnodau a neilltuir ar gyfer ymlyniad crefyddol 2026-27	4
Cymdeithas Cyngorau Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol Cymru a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg	1
Cyngor arferion gorau Cymdeithas CYSau Cymru	2
Atodiad 1 – Digwyddiadau Gwyliau Crefyddol 2026 mewn trefn gronolegol	4
Atodiad 1 – Digwyddiadau Gwyliau Crefyddol 2026 mewn trefn gronolegol	7

Canllawiau presenoldeb Llywodraeth Cymru

Mae'r ddogfen hon yn darparu canllawiau cyffredinol y gall penaethiaid eu defnyddio wrth benderfynu a ddylid caniatáu absenoldeb awdurdodedig i ddysgwyr.

Rhieni a gofalwyr sy'n gyfrifol am wneud yn siŵr bod eu plant oedran ysgol gorfodol yn cael addysg amser llawn addas. Dim ond penaethiaid, ac nid y rhieni neu ofalwyr, sy'n cael awdurdodi absenoldeb. Rhaid i ysgolion ystyried a yw'r rheswm dros yr absenoldeb yn rhesymol cyn ei awdurdodi.

Yng Nghymru, mae patrwm y flwyddyn ysgol yn cymryd i ystyriaeth y rhan fwyaf o wyliau a diwrnodau sanctaidd yn nhraddodiad Cristnogol y Gorllewin. Fodd bynnag, yn aml, bydd dyddiau pwysig o arferion crefyddol yng nghalendrau traddodiadau crefyddol eraill a'u enwadau yn digwydd yn ystod y tymor ac yn benodol ar ddiwrnodau ysgol.

[Gellir canfod canllawiau Llywodraeth Cymru ar bresenoldeb, arferion cofrestru a chodau yma.](#)

Mae'r cyngor canlynol yn berthnasol i absenoldebau ar gyfer yr hyn a elwir yn 'ymlyniad crefyddol':

Disgrifiad cryno – Ymlyniad crefyddol

Ystyr ystadegol – Absenoldeb awdurdodedig

Ystyr gwirioneddol – Allan am sesiwn gyfan

Ystyr cyfreithiol – Absennol

Defnydd – Absenoldeb ar gyfer cymryd rhan mewn diwrnod a neilltuir ar gyfer ymlyniad crefyddol yn ymwneud â'r corff crefyddol y mae'r rhieni yn perthyn iddo, gan gynnwys gwyliau crefyddol. **Dylid annog rhieni [neu ofalwyr] i roi rhybudd ymlaen llaw.**

Dehonglir hyn i olygu bod yn rhaid i'r ysgol awdurdodi'r absenoldeb os yw sefydliad crefyddol y rhieni neu'r gofalwyr yn pennu'r diwrnod fel gŵyl grefyddol.

Lle bo'n briodol, mae cyrff crefyddol wedi cadarnhau, os nad yw'r diwrnod wedi'i neilltuo fel gŵyl grefyddol, nid yw'n ofynnol i'r ysgol gymeradwyo'r absenoldeb. Ni ddylid defnyddio Cod R i farcio gwyliau ychwanegol na diwrnodau i ffwrdd sy'n gysylltiedig â gwyliau crefyddol ond nad yw wedi'u neilltuo'n benodol ar gyfer 'ymlyniad crefyddol' gan y corff crefyddol.

Dylid darllen y canllawiau hyn ochr yn ochr â [Rheoliadau Addysg \(Cofrestru Disgyblion\) \(Cymru\) 2010.](#)

Diwrnodau a neilltuir ar gyfer ymlyniad crefyddol 2026 i 2027

(Dyddiadau a neilltuwyd ar gyfer defodau crefyddol sy'n disgyn ar ddiwrnod ysgol arferol)

	Tymor yr hydref 2026	Tymor y Gwanwyn 2027	Tymor yr haf 2027
Baha'i	Dau Ddiwrnod Sanctaidd – geni Bahá'u'lláh a geni'r Báb – 10/11/2026 & 11/11/2026 Dydd y Cyfamod – 26/11/2026	Ayyám-i-Há – 26/02/2027 - 01/03/2027 Diwrnod Crefydd y Byd – 21/04/2027 Nawfed diwrnod Ridvan – 29/04/2027	Merthyrddod y Báb – 10/07/2027
Bwdhaeth	Loy Krathong – 25/11/2026 Diwrnod Bodhi – 08/12/2026	Losar (Y Flwyddyn Newydd Tibetaidd) – 08/02/2027 - 10/02/2027 Diwrnod Nirvana – 15/02/2027	Visakha Puja / Diwrnod y Bwda – 20/05/2027
Cristnogaeth	Diwrnod Nadolig Gorllewinol – 25/12/2026	Yr Ystwyll – 06/01/2027 Dydd Nadolig Uniongred – 07/01/2027	

		Y Grawys Gorllewinol – 10/02/2027–26/03/2027 Dydd Gwener y Groglith – 26/03/2027	
Hindŵaeth	Durga Puja – 16/10/2026 – 20/10/2026	Holi – 22/03/2027	
Islam / Mwslimiaid		Ramadan – 08/02/2027 – 09/03/2027 Eid-al-Fitr – 09/03/2027- 11/03/2027	
Jainiaeth	Paryushana Parvarambha – 08/09/2026 Blwyddyn Newydd Jain – 09/11/2026		Mahavir Jayanti – 19/04/2027
Iddewiaeth	Rosh Hashanah - 11/09/2026 – 13/09/2026 Yom Kippur – 21/09/2026	Purim – 23/03/2027 Pesach / Y Pasg Iddewig – 21/04/2026 – 29/04/2026	Shavuot – 10/06/2027 - 12/06/2027

	Sukkot – 25/09/2026 – 02/10/2026 Shemini Atzeret 02/10/2026 – 03/10/2026 Chanukah 04/12/2026 – 12/12/2026		
Sikhiaeth	Guru Nanak Dev Ji Jayanti – 24/11/2026	Hola Mohalla – 22/03/2027 – 24/03/2027	Vaisakhi – 14/04/2027 Merthyrdod Guru Arjan – 16/06/2027

Dyddiadau sydd wedi eu neilltuo ar gyfer ymlyniad crefyddol sy'n digwydd yn ystod penwythnos yn 2026 i 2027

	Tymor yr hydref 2026	Tymor y Gwanwyn 2027	Tymor yr haf 2027
Baha'i	Esgyniad Abdu'l-Bahá – 28/11/2026	Ayyám-i-Há – 27/02/2027-28/02/2027 Naw Rúz – 21/03/2027	Deuddegfed diwrnod/Diwrnod olaf Ridvan – 02/05/2027 Esgyniad Abdu'l-Bahá – 29/05/2027 Merthyrddod y Báb – 10/07/2027
Bwdhaeth		Y Flwyddyn Newydd Tsieineaidd – 06/02/2027	
Cristnogaeth		Sul y Pasg Gorllewinol – 28/03/2027	Sul y Pasg Uniongred – 02/05/2027 Pentecost – 16/05/2027
Hindŵaeth	Diwali – 08/11/2026	Maha Shivaratri – 06/03/2027	

Islam / Mwslimiaid			Eid-al-Adha – 16/05/2027 Muharram / Hijra / Blwyddyn Newydd Islamaidd – 06/06/2027
Jainiaeth	Diwali – 08/11/2026		
Iddewiaeth	Simchat Torah – 03/10/2026 – 04/10/2026		
Sikhiaeth	Diwali / Bandi Chhor Divas – 08/11/2026		

Mae nifer o galendrau gwahanol yn cael eu defnyddio ledled y byd; ac maent fel arfer yn perthyn i'r tri chategori canlynol:

- Mae'r calendr **solar** yn ymwneud â'r haul, neu'n fwy penodol, taith y ddaear o amgylch yr haul. Calendr solar yw'r calendr Gregoraidd, sef y calendr a ddefnyddir amlaf yn y byd heddiw. Mae'n seiliedig ar flwyddyn gyffredin 365 diwrnod¹ a rennir yn ddeuddeg mis o wahanol hyd.
- Mae calendrau **lleuadol**² yn seiliedig ar daith y lleuad o amgylch y ddaear, ac fe'u defnyddir yn bennaf at ddibenion crefyddol neu ddiwylliannol.
- Mae calendrau **lloerheulol** yn cyfuno'r ddau fath o galendr ac yn galendrau solar gyda'r dyddiad yn nodi cyfnod y lleuad. Fe'u defnyddir at ddibenion crefyddol a diwylliannol.

Am y rheswm hwn, efallai y bydd diwrnodau a neilltuir ar gyfer dathliadau ffydd/cred yn amrywio'n ddaearyddol neu o flwyddyn i flwyddyn.

¹Fodd bynnag, mae pob pedair blynedd yn flwyddyn naid, pan ychwanegir un diwrnod ychwanegol – neu ddiwrnod rhyngweithredol, ar 29 Chwefror, gan wneud y flwyddyn naid yn y calendr Gregoraidd yn flwyddyn 366 diwrnod.

²Gall y dyddiadau newid gan y gallai mis lleuadol fod yn 29 neu'n 30 diwrnod.

Cymdeithas Cyngorau Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol Cymru a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg

Cymdeithas Cyngorau Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol Cymru yw'r sefydliad ambarél ar gyfer yr holl Gyngorau Ymgynghorol Sefydlog (CYSau) ar draws Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r cyngor canlynol gan y Gymdeithas:

- Dylid trin cais gan rieni i gael absenoldeb awdurdodedig i'w plentyn ar gyfer ymlyniad crefyddol gyda sensitifrwydd, gan ystyried unrhyw gais o'r fath mewn modd gofalus a theg.
- Dylid ond awdurdodi absenoldeb ar gyfer dyddiad sydd wedi'i neilltuo'n arbennig gan y corff crefyddol.
- Os nad oes dyddiad wedi'i neilltuo'n benodol gan y corff crefyddol, awgrymir bod y pennaeth yn ymholi a yw'r dysgwr/wyr yn gallu cyflawni eu ymlyniad crefyddol y tu allan i oriau ysgol
- Os bydd gŵyl yn digwydd ar benwythnos neu yn ystod gwyliau ysgol, ni ddylid awdurdodi absenoldeb ar ddiwrnod ysgol ar gyfer yr ŵyl honno.
- Yn yr un modd, ni ddylid awdurdodi absenoldeb ar ddiwrnod ysgol naill ai'n union cyn nac ar ôl y dyddiad sydd wedi ei neilltuo'n benodol gan y corff crefyddol perthnasol (o dan amgylchiadau o'r fath, dylai rhieni ofyn am ganiatâd i fod yn absennol yn lle hynny).

Mae'n bwysig nodi bod defodau o fewn rhai traddodiadau crefyddol yn amrywio rhwng y gwahanol enwadau a chymunedau. Er y gallai un gymuned beidio â rhoi cymaint o bwyslais ar ŵyl benodol, fel nad oes angen gwneud cais am absenoldeb o'r ysgol, gallai'r un ŵyl fod o bwys mawr i gymuned arall a bod yn rhaid ei dathlu fel dydd sanctaidd a gwneud cais am absenoldeb awdurdodedig o'r ysgol.

Hefyd mae lefel yr ymlyniad yn amrywio rhwng teuluoedd o fewn yr un traddodiad neu gymuned grefyddol, ac mae'n bosibl y byddai'n well gan rai plant, er eu bod yn byw o fewn cymuned ffydd benodol, fynd i'r ysgol ar ddiwrnod sy'n ŵyl grefyddol.

Felly, er bod yn rhaid i benaethiaid sicrhau bod ceisiadau'n ddilys ac yn rhesymol, fe'u cynghorir i drafod yn agored ac yn onest â'r teuluoedd mewn perthynas ag amgylchiadau unigol, a chysylltu â'u Cyngor Ymgynghorol Sefydlog lleol os oes angen.

Ar ben hynny, o ran natur y calendr Islamaidd, sy'n dibynnu ar y lloer, a'r awdurdodau gwahanol y mae Mwslimiaid yn dibynnu arnynt ar gyfer cyhoeddi dechrau a diwedd Ramadan, mae'n golygu bod potensial i ddysgwyr Mwslimaidd yn yr un ysgol i ddechrau/gorffen y mis ymprydio a dathlu Eid y ddiwrnod cyn neu ddiwrnod ar ôl ei gilydd. Yn ymarferol, mae hyn yn golygu y gall dysgwyr Mwslimaidd yn yr un ysgol hefyd ofyn am absenoldeb ar gyfer y diwrnod(au) Eid ar ddyddiadau gwahanol.

Dylai penaeithiaid gofio hefyd fod natur gweld y lleuad yn golygu ei bod yn bosibl na fydd teuluoedd Mwslimaidd yn gwybod tan y noson gynt bod Eid y diwrnod canlynol. Fel y cyfryw, mae'n bosibl y gall rhieni a gofawyr roi rhybudd ymlaen llaw i'r ysgol o fras ddyddiadau Ramadan (yn benodol), ond maent yn pwysleisio y gall fod gwahaniaeth o un diwrnod y naill ochr i'r dyddiadau sy'n ymddangos yn y canllawiau hyn.

Cyngor arferion gorau Cymdeithas CYSau Cymru

Mae Cymdeithas CYSau Cymru o'r farn bod yr arferion canlynol yn arferion da ar gyfer ysgolion:

- Annog ysgolion i ddysgu am a deall amrywiaeth eu cymunedau o safbwynt ffydd/cred plentyn
- Annog rhieni a gofawyr i roi cymaint o rybudd â phosibl i'r ysgol am absenoldeb arfaethedig a bod yn barod i drafod gyda'r athrawon sut y bydd eu plentyn/plant yn dal i fyny â'r gwaith a gollwyd.
- Gwneud darpariaeth briodol ar gyfer anghenion plant sy'n arddangos mewn ffordd allanol bod ganddynt ffydd/cred sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyflawni defodau penodol yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn. Er enghraifft, gellid neilltuo ystafell ar gyfer gweddïo, neu le tawel. Gallai fod angen i rai plant ddefnyddio cyfleuster ymolchi preifat, a byddai cael cyfleusterau felly mewn ysgol yn golygu y byddai plant yn gallu aros ar safle'r ysgol heb fod angen bod yn absennol o'r ysgol yn rheolaidd
- Dylid creu cysylltiadau â'r cymunedau ffydd lleol a chynnal deialog gyda nhw drwy'r flwyddyn. Bydd hyn yn galluogi ysgolion i ddatblygu cysylltiadau sydd o fudd i'r ddwy ochr â chymunedau ffydd lleol a fydd yn hyrwyddo ac yn agor cyfleoedd am brofiadau

dysgu o ansawdd da i'r plant ac yn cynorthwyo penaethiaid wrth benderfynu a ydynt am ganiatáu absenoldeb awdurdodedig ar gyfer ymlyniad crefyddol i ddysgwyr yn eu hysgol

- Bod yn ymwybodol o'r cymunedau crefyddol sy'n cael eu cynrychioli yn eu hardal a chymryd camau rhesymol i sicrhau, lle bynnag y bo'n bosibl, nad yw digwyddiadau yn nyddiadur yr ysgol yn gwrthdaro â diwrnodau o bwysigrwydd crefyddol sylweddol i'w dysgwyr a'u teuluoedd.

Gwefannau defnyddiol:

<https://orl.usc.edu/life/calendar/>

<https://www.bahai.org/calendar>

<https://www.yja.org/jaincalendar>

<https://icalendars.co.uk/religion/>

<https://www.sikhnet.com/>

<https://www.chabad.org/jewish/>

<https://www.drikpanchang.com/calendars/hindu/>

<https://www.islamic-relief.org.uk/islamic-calendar/>

<https://handfulofleaves.life/buddhist-calendar>

Atodiad 1: Digwyddiadau Gwyliau Crefyddol 2026 mewn trefn gronolegol

Date (chronological order)	Event	Religion	Academic Term 2026
Iedi			
08/09/2026	Paryushana Parvarambha	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
11/09/2026–13/09/2026	Rosh Hashanah	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
21/09/2026	Yom Kippur	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
25/09/2026–02/10/2026	Sukkot	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
Hydref			
02/10/2026–03/10/2026	Shemini Atzeret	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
03/10/2026 - 04/10/2026	Simchat Torah	Iddewiaeth	Tymor yr hydref
16/10/2026–20/10/2026	Durga Puja	Hindŵaeth	Tymor yr hydref

Tachwedd			
08/11/2026	Diwali	Hindŵaeth	Tymor yr hydref
08/11/2026	Diwali	Jainaeth	Tymor yr hydref
08/11/2026	Diwali / Bandi Chhor Divas	Sikhiaeth	Tymor yr hydref
09/11/2026	Blwyddyn Newydd Jain	Jainiaeth	Tymor yr hydref
10/11/2026 & 11/11/2026	Dau Ddiwrnod Sanctaidd – geni Bahá'u'lláh a geni'r Báb	Bahá'í	Tymor yr hydref
25/11/2026	Loy Krathong	Bwdhaeth	Tymor yr hydref
26/11/2026	Dydd y Cyfamod	Bahá'í	Tymor yr hydref
24/11/2026	Guru Nanak Dev Ji Jayanti	Sikhiaeth	Tymor yr hydref
28/11/2026	Esgyniad 'Abdu'l-Bahá	Bahá'í	Tymor yr hydref
Rhagfyr			
04/12/2026–12/12/2026	Chanukah	Iddewiaeth	Tymor yr hydref

08/12/2026	Diwrnod Bodhi	Bwdhaeth	Tymor yr hydref
25/12/2026	Diwrnod Nadolig Gorllewinol	Cristnogaeth	Tymor yr hydref

Atodiad 2: Digwyddiadau Gwyliau Crefyddol 2026 mewn trefn gronolegol

<u>Date (chronological order)</u>	<u>Event</u>	<u>Religion</u>	<u>Academic Term 2027</u>
<u>Ionawr</u>			
<u>06/01/2027</u>	<u>Yr Ystwyll</u>	<u>Cristnogaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>07/01/2027</u>	<u>Dydd Nadolig Uniongred</u>	<u>Cristnogaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>Chwefror</u>			
<u>06/02/2027</u>	<u>Y Flwyddyn Newydd Tsieineaidd</u>	<u>Bwdhaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>08/02/2027–09/03/2027</u>	<u>Ramadan</u>	<u>Islam / Mwslimiaid</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>08/02/2027–10/02/2027</u>	<u>Losar (Y Flwyddyn Newydd Tibetaidd)</u>	<u>Bwdhaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>10/02/2027–26/03/2027</u>	<u>Y Grawys Gorllewinol</u>	<u>Cristnogaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>15/02/2027</u>	<u>Diwrnod Nirvana</u>	<u>Bwdhaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>26/02/2027–01/03/2027</u>	<u>Ayyám-i-Há</u>	<u>Bahá'í</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>Mawrth</u>			
<u>06/03/2027</u>	<u>Maha Shivaratri</u>	<u>Hindŵaeth</u>	<u>Tymor y Gwanwyn</u>

<u>09/03/2027- 11/03/2026</u>	Eid-al-Fitr	Islam / Mwslimiaid	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>22/03/2027–24/03/2027</u>	Hola Mohalla	Sikhiaeth	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>21/03/2027</u>	Naw Rúz	Bahá'í	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>22/03/2027</u>	Holi	Hindŵaeth	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>23/03/2027</u>	Purim	Iddewiaeth	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>26/03/2027</u>	Dydd Gwener y Groglith	Cristnogaeth	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
<u>28/03/2027</u>	Sul y Pasg Gorllewinol	Cristnogaeth	<u>Tymor y Gwanwyn</u>
Ebrill			
<u>14/04/2027</u>	Vaisakhi	Sikhiaeth	<u>Term Haf</u>
<u>19/04/2027</u>	Mahavir Jayanti	Jainaeth	<u>Term Haf</u>
<u>21/04/2027</u>	Diwrnod Crefydd y Byd	Bahá'í	<u>Term Haf</u>
<u>21/04/2027–29/04/2027</u>	Pesach / Y Pasg Iddewig	Iddewiaeth	<u>Term Haf</u>
29/04/2027	Nawfed diwrnod Ridvan	Bahá'í	Term Haf
Mai			

02/05/2027	Deuddegfed diwrnod/Diwrnod olaf Ridvan	Bahá'í	Term Haf
02/05/2027	Sul y Pasg Unionged	Cristnogaeth	Term Haf
16/05/2027	Pentecost	Cristnogaeth	Term Haf
16/05/2027	Eid-al-Adha	Islam / Mwslimiaid	Term Haf
20/05/2027	Visakha Puja / Diwrnod y Bwda	Bwdhaeth	Term Haf
Mehefin			
06/06/2027	Muharram / Hijra / Blwyddyn Newydd Islamaidd	<u>Islam / Mwslimiaid</u>	Term Haf
10/06/2027–12/06/2027	<u>Shavuot</u>	<u>Iddewiaeth</u>	Term Haf
16/06/2027	Merthyrdod Guru Arjan	<u>Sikhiaeth</u>	Term Haf